

**Program de prevenire a violenței și infracțiunilor în mediul școlar
„ÎMPREUNĂ PRINDEM CURAJ”**

1. Baza legală

- a) Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare;
- b) Planul național de combatere a violenței școlare (P.N.C.V.S.), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1065/2024;
- c) Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/ preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate, în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, aprobată prin Anexa la Ordinul ministrului educației nr. 6235/06.09.2023, cu modificările ulterioare;
- d) Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare.

2. Context

Comportamentele agresive și violența tind să devină o problemă majoră a societății de azi. Agresivitatea este prezentă în toate mediile, implicând costuri sociale ridicate. Conceptul de violență este definit în raport cu noțiunea de agresivitate, majoritatea abordărilor considerând că agresivitatea este specifică instinctului, iar violența provine mai mult din influențele culturale, din contextele în care își trăiește experiențele individul, precum și din educația primită de acesta.

Amplificarea agresivității și a violenței în mediul școlar generează îngrijorare și nevoia de a veni cu soluții concrete și eficiente pentru stoparea acestui fenomen. Abordarea agresivității și violenței în mediul școlar se realizează nu doar prin politici educaționale bine gândite și coerente, ci și prin strategii eficiente de intervenție la clasă, prin implicarea directă a cadrelor didactice și a elevilor, a familiei și a comunității.

La nivel guvernamental, prin Programul de Guvernare 2023-2024, la Pct. 10. Ministerul Educației, s-a stabilit atingerea Obiectivului de guvernare 2: Infrastructură școlară și siguranță, prin elaborarea și implementarea Planului Național de Combatere a Violenței Școlare, în vederea prevenirii și reducerii violenței școlare, în toate formele ei.

La nivel de politici publice, Ministerul Educației a aprobat Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și a personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate, în mediul școlar și a suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, în baza căreia sunt gestionate la nivelul unităților de învățământ preuniversitar faptele de violență verbală, fizică, psihologică - *bullying*, emoțională, sexuală, socială, culturală, cibernetică, precum și orice alte activități sau comportamente care pot pune în pericol sănătatea sau integritatea beneficiarilor primari și a personalului din învățământ.

Pe lângă gestionarea situațiilor de violență sau a suspiciunilor întemeiate de violență, Ministerul Educației și Cercetării are ca obiectiv și prevenirea apariției unor astfel de situații. Pe baza PNCVS, ROFUIP și a unei evaluări a climatului școlar, în colaborare cu reprezentanții elevilor, reprezentanții părinților și cu instituțiile locale abilitate, precum Serviciul siguranță școlară, Serviciul public de asistență socială, Direcția generală de asistență socială și protecția copilului, unitățile de învățământ adoptă planuri de prevenire și reducere a violenței în școli.

Faptele de violență din mediul școlar au consecințe multiple și profunde. Acestea acționează atât asupra dezvoltării socio-emoționale ale elevilor, cât și asupra actului de predare-învățare. Programul

propus are ca scop prevenirea apariției și dezvoltării comportamentelor agresive, faptelor de violență și infracțiune în mediul școlar și se realizează cu participarea tuturor actorilor implicați în procesul de educație.

Demersurile de prevenire și combatere a violenței își găsesc argumentul inclusiv în Proiectul „Factori protectori și de risc privind violența la tineri. O abordare psiho-educatională și comunitară pentru o dezvoltare și transformare sustenabilă”. Amplu proiect de cercetare desfășurat la nivel național în perioada ianuarie 2024 – decembrie 2026, finanțat prin Granturile Academiei Române GAR – 2023, cod proiect 54, Implementat de Institutul de Antropologie „Francisc I. Rainer” și Fundația „PATRIMONIUM”, prin implicarea unui număr mare de centre județene de resurse și asistență educațională și a CMBRAE.

3. Bugetul programului și mecanismul de alocare a banilor:

(1) Bugetul total al programului pentru perioada martie – iulie 2025 este **1.550.000 lei**, iar bugetul pe județ este diferențiat în funcție de dimensiunea populației școlare. Sumele alocate pe județe/Municipiul București sunt prevăzute în Anexa 2 la Ordinul ministrului educației și cercetării pentru aprobarea Programului de prevenire a violenței și a infracțiunilor în mediul școlar „Împreună prindem curaj” și pentru alocarea sumelor provenind din Mecanismul național de susținere a prevenirii criminalității.

(2) ISJ/ISMB vor primi în buget sumele de mai sus, ca suplimentare la buget, capitolul 65.01 „Învățământ”, titlul 57 „Asistență socială”, urmând ca acestea să fie distribuite unităților de învățământ selectate; lista cu unitățile de învățământ care vor beneficia de finanțare va fi înaintată la ISJ/ISMB de către directorul CJRAE/CMBRAE, în urma evaluării proiectelor depuse.

(3) Bugetul maxim care poate fi alocat unei unități de învățământ este **5.000 lei**.

4. Scopul programului

Prevenirea și reducerea violenței și a infracțiunilor în mediul școlar.

5. Obiectivele programului

- Crearea unui **climat sigur**, primitor și de susținere pentru toți beneficiarii implicați (preșcolari, elevi, personalul unității și părinți) la nivelul unităților de învățământ;
- Îmbunătățirea **relațiilor/coeziunii** dintre personalul școlii, familie și preșcolari/elevi, inclusiv a colaborării acestora în vederea susținerii victimelor să gestioneze momentul traumatic și a autorilor să-și îmbunătățească comportamentul;
- Motivarea **preșcolarilor/elevilor** să raporteze faptele de violență și a martorilor să adopte strategii de susținere a victimelor și descurajare a comportamentelor violente ale autorilor;
- Îmbunătățirea **abilităților sociale și emoționale ale preșcolarilor/ elevilor**, inclusiv a capacității acestora de identificare, interpretare, exprimare și autocontrol/autoreglare a emoțiilor într-o manieră constructivă față de sine și față de ceilalți;
- Conștientizarea consecințelor asociate săvârșirii **faptelor de violență și a infracțiunilor**.

6. Indicatorii de rezultat ai programului

Indicator	Țintă la nivel național	Țintă la nivelul județului/ unității de învățământ preuniversitar
Număr unități de învățământ care au desfășurat activități în cadrul programului	260	Cel puțin 8 unități de învățământ din fiecare județ/sector
Număr cadre didactice care s-au implicat în derularea activităților la nivelul unităților de învățământ	1.200	Minim 5 cadre didactice din fiecare unitate de învățământ selectată în program.

Număr elevi care au beneficiat de activitățile derulate în cadrul programului, la nivelul unităților de învățământ	22.000	N/A
Număr părinți/reprezentanți legali care au beneficiat de activitățile derulate în cadrul programului, la nivelul unităților de învățământ	8.000	N/A
Număr parteneri implicați în derularea activităților la nivelul unităților de învățământ	100	N/A

7. Grupul țintă

Programul se adresează preșcolarilor, elevilor din învățământul primar, gimnazial, liceal și postliceal, părinților/reprezentanților legali/famiiliilor preșcolarilor și elevilor.

8. Calendarul programului

Programul de prevenire a violenței și a infracțiunilor în mediul școlar se va desfășura în perioada martie – iulie 2025 și va avea următorul calendar:

Activitatea	Responsabil	Perioada
1. Informarea unităților de învățământ (UIP) privind oportunitatea înscrierii în program și a criteriilor specifice de selecție a UIP	Ministerul Educației și Cercetării și CJRAE, CMBRAE	martie 2025
2. Alocarea sumelor dedicate implementării Programului în bugetele inspectoratelor școlare	Ministerul Educației și Cercetării	martie 2025
3. Înscrierea unităților de învățământ în program	UIP	7 – 11 aprilie 2025
4. Selectarea unităților de învățământ în program și transmiterea listelor de către CJRAE/CMBRAE către inspectoratele școlare.	CJRAE, CMBRAE	14 – 18 aprilie 2025
5. Alocarea, de către ISJ/ISMB, a sumelor dedicate implementării Programului în bugetele unităților selectate	ISJ/ISMB	28 - 30 aprilie 2025
6. Coordonarea/susținerea și monitorizarea activităților la nivelul unităților de învățământ	CJRAE, CMBRAE	martie – iulie 2025
7. Desfășurarea activităților la nivelul unităților de învățământ.	UIP	mai – iulie 2025
8. Raportarea activităților desfășurate și a rezultatelor obținute la nivelul unităților de învățământ	UIP	iulie 2025
9. Transmiterea rapoartelor financiare de la UIP către ISJ/ISMB	UIP	august 2025
10. Verificarea rapoartelor financiare	ISJ/ISMB	august 2025
11. Centralizarea rezultatelor obținute la nivel județean și raportarea acestora către MEC	CJRAE, CMBRAE	septembrie 2025
12. Centralizarea rezultatelor obținute la nivel național și raportarea acestora.	Ministerul Educației și Cercetării	octombrie 2025

9. Rolul Ministerului Educației și Cercetării

În cadrul programului, Ministerul Educației și Cercetării:

- informează unitățile de învățământ privind oportunitatea și condițiile de participare în program;

- coordonează desfășurarea programului;
- sprijină și monitorizează CJRAE/ CMBRAE în desfășurarea programului;
- elaborează și aprobă raportul național al programului.

10. Rolul CJRAE/CMBRAE

În cadrul programului, CJRAE/CMBRAE:

- constituie echipa de proiect a județului/Municipiului București;
- informează unitățile de învățământ privind oportunitatea și condițiile de participare în program;
- dacă e necesar, definește criteriile specifice de selecție a școlilor, în funcție de nevoile și particularitățile județene;
- sprijină unitățile de învățământ în procesul de identificare a nevoilor preșcolariilor/elevilor și de proiectare a activităților;
- gestionează procesul de înscriere și selecție a unităților de învățământ în program;
- sprijină și monitorizează activitățile desfășurate de unitățile de învățământ selectate în program;
- centralizează și raportează activitățile desfășurate în județ și rezultatele acestora.

11. Rolul inspectoratelor școlare

În cadrul programului, ISJ/ISMB:

- nominalizează un reprezentant în echipa de proiect a județului/Municipiului București;
- sprijină și monitorizează CJRAE/CMBRAE în desfășurarea programului;
- distribuie sumele alocate unităților de învățământ, conform selecției realizate de CJRAE/CMBRAE și sprijină CJRAE/CMBRAE în gestionarea acestor fonduri;
- verifică legalitatea tuturor cheltuielilor efectuate de unitățile de învățământ în cadrul proiectelor finanțate, în baza rapoartelor financiare transmise de directorii unităților de învățământ.

12. Rolul unităților de învățământ

În cadrul programului, unitățile de învățământ selectate:

- desemnează o persoană care să coordoneze proiectul și numește echipa de proiect
- proiectează și desfășoară activități adecvate obiectivelor programului și nevoilor preșcolariilor/elevilor;
- utilizează fondurile primite într-o manieră eficientă și responsabilă;
- înaintează la ISJ/ISMB un raport financiar referitor la utilizarea fondurilor primite; toate documentele justificative referitoare la utilizarea fondurilor primite vor fi păstrate la sediul unității de învățământ;

(1) raportează la CJRAE/CMBRAE activitățile desfășurate în unitatea de învățământ și rezultatele acestora, conform Formularului de raportare – Anexa 2, parte integrantă a prezentului program.

13. Înscrierea și selecția unităților de învățământ:

- (2) Programul este deschis tuturor unităților de învățământ cu personalitate juridică din țară.
- (3) Înscrierea se face conform Formularului de înscriere – Anexa 1, parte integrantă a prezentului program.
- (4) Participarea la proiect se face în urma selecției de către CJRAE/CMBRAE.
- (5) Condiții de participare:
  - unitatea de învățământ să aibă personalitate juridică;
  - unitatea de învățământ demonstrează că există necesitatea inițierii și desfășurării unor activități de prevenire a violenței și infracțiunilor pentru preșcolari/elevi și familiile acestora;

- unitatea de învățământ își propune să implice *Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității* în proiectarea și desfășurarea activităților.

(6) Criterii generale de selecție (3-5 criterii):

- Formularul de înscriere este completat în întregime, sunt descrise nevoile preșcolarilor/ elevilor, activitățile propuse, rezultatele așteptate, echipa implicată, parteneriatele și cheltuielile necesare;

- Activitățile propuse sunt adecvate pentru nevoile preșcolarilor/elevilor și se încadrează în obiectivele programului;

- Desfășurarea activităților propuse este planificată în perioada mai - iulie 2025;

- Bugetul solicitat este de maxim **5.000 lei**.

- Cheltuielile și bugetul estimat sunt corelate cu activitățile propuse.

(7) La criteriile generale de mai sus CJRAE/CMBRAE poate să adauge alte criterii specifice de selecție.

14. Activități

(1) Unitățile de învățământ sunt încurajate să proiecteze, inițieze și desfășoare activități de prevenire a violenței adaptate nevoilor preșcolari/elevilor, familiilor acestora și climatului școlar.

(2) Activitățile bazate pe implicarea activă a preșcolarilor/elevilor, pe cooperare și crearea unui spațiu sigur pentru fiecare pot avea un impact semnificativ și pozitiv asupra acestora. De asemenea, o componentă importantă este implicarea părinților/reprezentanților legali în activitățile școlii, alături de alți parteneri sau reprezentanți ai comunității locale. Încurajăm atât parteneriatele publice, cât și cele public-private, între unitățile de învățământ și ONG-uri sau/și reprezentanți ai mediului de afaceri. Activitățile pot fi organizate în cadru școlar sau extrașcolar, inclusiv în săptămâna „Școala Altfel”.

(3) Exemple de activități:

- Activități de cunoaștere și dezvoltare a coeziunii pentru elevi, cadre didactice.
- Biblioteca vie, inclusiv cu victime ale violenței/ persoane care au fost condamnate, apoi reintegrate și reabilitate social;
- Teatru forum;
- Cluburi de filme/ documentare tematice;
- Grupuri de sprijin pentru elevii implicați în situații de violență (elevii cu comportamente violente, elevii victime dar și elevii martori);
- Vizite la tribunal, la muzeele închisorilor;
- Activități de învățare între egali (peer education);
- Activități artistice și sportive;
- Concursuri tematice;
- Campanii de conștientizare și sensibilizare;
- Ateliere pentru susținerea familiilor în ceea ce privește exercitarea rolului lor educativ (în colaborare cu cadre didactice și cu alți parteneri);
- Ateliere de vară pentru elevi și părinți;
- Întâlniri ale elevilor și cadrelor didactice cu reprezentanți ai Poliției și Jandarmeriei, Serviciului pentru siguranța școlară, în vederea realizării unor dezbateri pe teme referitoare la fenomenul violenței;
- Participarea cadrelor didactice la activități de formare privind managementul/rezolvarea conflictelor și managementul clasei, dezvoltarea abilităților de comunicare, promovarea cooperării, organizate în cadrul școlii, la CCD sau la parteneri;
- Sesiuni de informare/instruire referitoare la aplicarea Procedurii de management a cazurilor de violență adresate personalului unităților de învățământ și chiar elevilor.

15. Cheltuieli acceptate în cadrul programului

(1) Cheltuielile acceptate în cadrul programului trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie **necesare** pentru realizarea activităților planificate de unitatea de învățământ;
- să fie **efectuate în perioada** de implementare a programului;
- să fie **înregistrate în contabilitatea beneficiarului**, să fie dovedite prin documente originale emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau de alte documente contabile cu valoare probatorie echivalentă facturilor astfel încât să fie identificabile și verificabile;
- să **respecte prevederile legislației naționale**, inclusiv în ceea ce privește regimul achizițiilor publice;

● să **nu fi făcut obiectul altor finanțări publice**, în condițiile legii.

(2) În acest program nu sunt permise cheltuielile salariale.

(3) Bugetul alocat trebuie utilizat în perioada mai – iulie 2025.

(4) Bugetul alocat poate fi utilizat pentru achiziția de bunuri, echipamente și servicii, ca de exemplu:

- Cărți, reviste de specialitate, publicații
- Rechizite, consumabile și papetărie;
- Servicii de transport, diurnă/hrană, protocol;
- Servicii închiriere a spațiilor/ altor facilități,
- Servicii de print, copiere;
- Licențe educaționale, abonamente la resurse/software educaționale, cărți în format digital, audiobookuri;
- Materiale;
- Bilete de intrare la muzee, teatre;
- Premii - cărți, rechizite, echipament electronic de mici dimensiuni (memory stick, căști, boxe portabile etc.)
- Echipamente sportive;
- Recuzită artistică;
- Cursuri/programe de formare a cadrelor didactice privind managementul clasei, dezvoltarea abilităților de comunicare, promovarea cooperării;
- Ateliere pentru elevi și părinți.

(5) Pe lângă exemplele de mai sus, poate fi efectuată orice altă cheltuială, cu condiția ca aceasta să corespundă obiectivelor proiectului din unitatea de învățământ și să respecte prevederile legislative în domeniul achizițiilor publice.

16. Certificarea participării:

(1) Fiecare participant la program va primi un certificat de participare specific pentru implicarea sa în program: membru al comisiei de selecție, membru al comisiei de management județean, coordonator al proiectului în UAT, membru al comisiei de implementare a proiectului la nivel de unitate de învățământ, participant cadru didactic, elev, părinte/tutore. Certificatele vor fi eliberate, după caz, de unitatea de învățământ sau CJRAE/CMBRAE, cu număr unic de înregistrare.

(2) Vor primi certificate și organizatorii/participanții la proiectele care nu au fost selectate pentru finanțare dar au fost totuși implementate în cadrul campaniei „Împreună prindem curaj”.

